

## FISKIVINNA

# FISKIVINNU- NÝSKIPAN AVHENDAR FISKILOYVINI

Leisturin í fiskivinnunýskipanini krevur neyvar og objektivar grundgevingar fyri at krevja innaftur fiskiloyvi. Í praksis merkir tað, at loyvini verða endaliga avhendað. Ávaringin kemur frá Halgir Winther Poulsen, sum í staðin mælir politikarunum til at brúka oljulóggávuna sum fyrimynd, nú lógin um vinnuligan fiskiskap skal endurskoðast

Jón Brian Hvidtfeldt

– Reelt verða loyvini givin út við lóg av umsitingini, uttan tíðaravmarking. Og hesi loyvi kunnu also ikki bara takast innaftur, soleiðis uttan víðari.

Halgir Winther Poulsen, advokatur, er avgjørdur, tá hann lesur uppritið um at broyta verandi fiskivinnulóggávu. Uppritið var fyri á landsstýrisfundi mánadagin og er fundamentið undir tí spildurnýggju fiskivinnulóggávu, sum landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum hevur arbeitt við síðani í fjørsummar og í næstum leggur fyri løgtingið.

– Sambært fyrisitingarlógin skal grundgevast neyvt og sakligt fyri eini avgerð. Hetta er ein grundmekanisma í okkara samfelag. Politisk argument halda ikki í somáta, sigur Halgir Winther Poulsen og heldur fram:

– Velur politiski myndugleikin ella umsitingin at taka loyvið frá einum skipi, so hevur viðkomandi reiðari rætt til at verða viðfarin eins og øll onnur. Tað er eisini grundleggjandi í okkara rættarsamfelag. Og skal myndugleikin so siga upp øll loyvi, spyr Halgir Winther Poulsen retoriskt.

Hansara niðurstøða er tí, at verandi leistur í fiski-

vinnunýskipanini í praksis merkir, at loyvini verða endaliga avhendað.

– Politisk argument halda sum nevnt ikki mótvægis lóggávuni. Og hvat skal eitt komandi landsstýri gera, tá øll skulu viðfarast eins. At uppsiga øll loyvi við sjei til nýggja ára freist gevur heldur onga meining, tí politisku vindarnir skifta jú sum kunnugt, leggur hann afturat.

## Fundamentið

Halgir Winther Poulsen leggur dent á, at samfelagið má hava dugnalig og sterk reiðari. Tí hevur orðingin »ogn froya fólks« í hansara huga-

heimi ikki so stóran týðning, hvørt hon verður broytt til »ogn landsins« ella ei.

– Tað er ikki so áhugavert, hvat barnið eitur. Tí flestu eru væl samd um, at vit kunnu ikki øll fara út og fiska okkara brotpart av samlaða fiskiríkidøminum. Hetta skulu dugnalig reiðari taka sær av.

Reiðariini skulu sjálvandi hava tryggjar karmar fyri at kunna virka, gera íløgur og tjena pengar. Men hesar karmar hevur royndi advokaturin ilt við at fáa eyga á innan fiskivinnuna.

– Verandi fiskivinnulóggáva er eftir mínum tykki at líkna við ein fløkjustamp. Eis-

ini hava vit ræðandi fordømi við makrelinum síðstu árin, har virðini eru býtt út uttan rótfesti í nakrari lóggávu ella at gjøgnumskygni hevur verið í. Og nú ætla man eftir øllum at døma at lata loyvi endaliga út til tey, sum av tilvild eru inni í vinnuni júst nú. Tað gongur snøgt sagt ikki, sigur Halgir Winther Poulsen.

Eftir hansara tykki elvir henda støða bara til illgitan um tey, sum eru í vinnuni. Øll verða lagd undir at snýta.

– Tí er so avgerandi við greiðum lógarverki, har rættið og skyldur eru greitt definerað í lóggávuni, sigur Halgir Winther Poulsen.

– Tryggir karmar eru avgerandi fyri vinnuna. Men tað merkir also ikki, at rætturin at fiska skal ganga í arv, leggur hann afturat.

## Brúka royndirnar

Halgir Winther Poulsen var við, tá froyenska samfelagið fyri meira enn tjúgu árum síðani tók síni fyrstu fet inn í oljuvinnuna. Advokaturin var ein av teimum, sum fyrireikaðu alla oljulóggávuna, sum lá á borðinum í 1993. Arbeiðið varð gjørt í breiðum samstarvi millum fakkfólk, myndugleikar og vinnuna.

– Lóggávan stendur enn, 20 ár seinni, og higartil hava

## Kollveltandi fiskivinnunýskipan

Jón Brian Hvidtfeldt

Stendur tað til landsstýrismannin í fiskivinnumálum, so verða fiskiloyvi ikki longur áramálssett, og harumframt skulu tey vera munandi meira umsetilig. Her eru nøkur av høvuðs-tilmælunum, soleiðis sum tey eru lýst í uppritinum til landsstýrisfundin síðsta mánadag.

Arbeiðið at endurskoða

lógina um vinnuligan fiskiskap byrjaði av álvara 8. mai í fjør, tá arbeiðsbólkur við embætisfólki úr Fiskimálaráðnum varð settur at ganga ígjøgnum alla lóggávuna og koma við uppskoti um grundleggjandi broytingar á at kalla øllum økjum. Bólkurin lat úr hondum eina rímuliga yvirskipaða frágreiðing, sum var grundarlag undir aðalorðaskiftinum um fiski-

vinnupolitikk í løgtinginum fyrst í desember. Síðani tá er arbeiðið spískað til, og mest ítøkiliga úrslit higartil kom mánadagin, tá landsstýrismaðurin legði upprit til eina nýggja fiskivinnulóggávu á borðið til landsstýrisfund.

*Høvuðspunktini í nýggja fiskivinnupolitikkinum, eru sambært uppritinum hesi:*

### Um gildistið:

»Mítt uppskot er, at einki áramál verður sett á fiskirættindini, men at landið kann siga fiskirættindini upp við sjei til nýggja ára varningi... Endamálið við uppskotinum er at geva vinnuni tryggjar karmar, í hvussu so er sjei til nýggja ár fram í tíð, og við hesum at tryggja, at rætturin til veiðiloyvi og fiskidagar ella egnar kvotur ikki kann takast frá eigarunum av fiskifarinum við styttri freist enn sjei til nýggja ár. Viðmerkjast skal, at um rætturin skal takast frá

eigarum av fiskiførur, áðrenn sjei til nýggja ára skeiðið er runnið, kann talan bliva um ognartøku.«

### Um tilfeingisgjald:

»Eg skjóti upp, at eigarar av fiskiførur størri enn 15 tons rinda eitt tilfeingisgjald, ið verður sett sum eitt krónugjald fyri hvønn fiskidag og fyri hvørt kilo toskavirði av kvotu, sum verða útlutað. Gjaldið skal ásetast eftir fíggarligu gongdini í teimum einstøku bólkunum. Gjaldið skal taka støði í samlaða

rakstrinum hjá skipunum í teimum ávisu bólkunum, tað vil siga úrslitið áðrenn rentur og avskrivningar, við frádrátti fyri einum roknaðum avkasti av ognunum... Við hesum er ætlanin m.a. at leggja upp fyri, at peningur ikki kann bókast út úr felagnum, áðrenn úrslit áðrenn skatt, ið ikki er óvanligt í skattaroknskapum.«

### Um útlendingar:

»Sjálvur haldi eg, at eingin útlendingur skal kunna eiga í ella hava avgerðarrætt ella ávirkan í feløgum, sum eiga